

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/204/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519204956
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7519204956.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého R. Y. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Rožňava dieťa rodičov S. Y. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v D. na R. č. X zastúpenej JUDr. Ľubošom Petrovským advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie Štúrova 20 Košice a S. Y. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v D. na N. X o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č.k. 5P/77/2019-139 zo dňa 6.7.2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie čo do určeného rozsahu úpravy styku.

Mení uznesenie čo do spôsobu realizácie styku tak, že styk otca s maloletým bude prebiehať v neprítomnosti matky.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením na návrh otca nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. upravil styk otca s maloletým synom R. do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci rozvodu manželstva a úpravy výkonu práv a povinností rodičov voči maloletému na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 7P/200/2019 tak, že otec sa bude s maloletým stykať

- každý týždeň v pondelok v čase od 16:00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom do 19:00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá,
- každý týždeň v stredu v čase od 16:00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom do 19:00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá,
- každý páry týždeň v sobotu od 10:00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom do 18:00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá,
- každý páry týždeň v nedeľu od 10:00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom do 18:00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá.

Výrokom II. matku zaviazal maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať a prevziať ho od otca v stanovený čas a na stanovenom mieste. Výrokom III. rozhodol, že dočasné styky otca s maloletým budú prebiehať v prítomnosti matky. Výrokom IV. rozhodol, že uznesenie o nariadenom neodkladnom opatrení je vykonateľné dňom jeho vyhovenia.

Súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, že na súde prebieha okrem konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému aj konanie o rozvod manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému na čas po rozvode. Na rozvodovom konaní bolo preukázané okrem iného aj to, že otec sa s maloletým pravidelne nestýka, a to jednak v dôsledku jeho hospitalizácie, následne v dôsledku opatrení súvisiacich s korona vírusom a z dôvodu, že matka uzavretú mimosúdnu dohodu pred znalcom psychológom nedodríava. Dokonca od znaleckého dokazovania došlo medzi rodičmi k narušeniu vzťahov, v dôsledku toho, že matka otcovi vytyka nezodpovedný postoj v starostlivosti o dieťa počas stykov a otec matke, že dieťa ovplyvňuje a bráni mu v stykoch s dieťaťom. Bolo preukázané, že vzťah otca s dieťaťom bol predtým na dobrej úrovni.

Súd prvej inštancie uzavrel, že samotný záujem maloletého si vyžaduje, aby styky otca s maloletým dieťaťom prebiehali aj naďalej a boli pravidelné, a to až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej. Záujem dieťaťa si však vyžaduje aj to, aby do rozhodnutia vo veci samej tieto styky prebiehali v prítomnosti matky, pretože tá v rámci rozvodového konania uviedla, že otec bol s maloletým počas styku pri koňoch napriek tomu, že pršalo, syn prišiel zmoknutý a nachladol. Inokedy sa stalo, že maloletý bol u otca, ktorý ho zamkol v byte, bol dlho preč, synovi sa mohlo niečo stať. Vtedy si uvedomila, že otec by mal mať väčšiu zodpovednosť pri starostlivosti o dieťa. Na ďalšie stretnutie s otcom dala maloletému synovi telefón, že v prípade potreby má zavolať. On chcel volať, ale otec mu telefón zobral a skryl ho. Na maloletého kričal, dal mu po zadku a musel stáť v kúte. Maloletý mal tvrdiť, že ho otec dokonca aj kopol. Maloletý plakal, chcel ísť domov, ale otec ho pustil až večer. Otec vo svojom vyjadrení potvrdil, že bol s maloletým pozrieť kone, maloletý sa tomu tešil, poprel však, že by po návšteve koní dostal nádchu. Poprel, že by na syna kričal alebo že by ho udrel. Nevedel o tom, že syn má u seba telefón, ktorý mu zvonil a potom povedal, že ide volať babke. Otec trval na tom, že telefón húkal a bol na ňom namontovaný odposluch. Zistil, že maloletý mal deväť neprijatých hovorov. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie rozhodol, že stretnutia otca s maloletým budú prebiehať v prítomnosti matky. Rozhodol tak aj z dôvodu, že súd rodičom nariadil aj psychologické poradenstvo.

2. Proti napadnutému uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka proti všetkým jeho výrokom. Uviedla, že styk so synom nemôže prebiehať v domácnosti kde býva momentálne otec, nakoľko tam zažila časté ponižovanie, hádky a hlavne psychické týranie, čoho svedkom bol aj maloletý. Ona má z otca strach a vie, že bez svedkov by si ku nej viac dovoľoval a hlavne by to znova prežíval ich syn. Ide jej o to, aby nechránila len seba, ale aj syna, ktorý sa nevie brániť, znova by mal prežívať to isté a navyše všetko zlé by sa mu vrátilo, čo tam za poslednú dobu prežil, oživilo by sa mu negatívne spomienky a na jeho psychiku by to veľmi zle vplývalo. Taktiež nie je v záujme syna, aby styk prebiehal u rodičov otca v Bôrke, otec s matkou riešili konflikty a mali niekoľkohodinové hádky a ponižovania opäť pred synom. Matka má strach sa vrátiť do tejto domácnosti. Keby sa tam teraz objavila, nastalo by z ich strany to isté a možno aj horšie, pretože styk s dieťaťom je za jej prítomnosti, čo by ich určite nahnevalo. Z dôvodov uvedených vyššie má o syna, jeho priaznivý vývoj odôvodnené obavy a ochrana maloletého má vždy prednosť pred právom rodiča na styk s dieťaťom. Preto je potrebné, aby styk otca s dieťaťom v jej prítomnosti prebiehal vo verejnom priestore. Navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a určil, že styk sa nebude realizovať v domácnosti otca, jeho rodičov, ale len vo verejných priestoroch.

3. Otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

4. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku („CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

11. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že v tomto prípade boli splnené ku dňu jeho rozhodnutia zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bol upravený styk otca s maloletým synom, ako aj čo do rozsahu styku, avšak odvolací súd dospel k inému názoru čo sa týka spôsobu samotnej realizácie styku otca s dieťaťom. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože bola osvedčená naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov daná záujmom mal. dieťaťa, ktorému v dôsledku zjavne nezvládnutého vzťahu medzi rodičmi hrozí určité nebezpečenstvo nestability výchovného prostredia, keďže rodičia mal. dieťaťa spolu nežijú, vzťahy medzi nimi sú narušené a konfliktné. Aj keď uzatvorili medzi sebou mimosúdnu dohodu o styku otca s maloletým, táto dohoda sa nerealizuje. Matka otcovi vytyka nezodpovedný postoj v starostlivosti o dieťa počas stykov a otec matke, že dieťa ovplyvňuje a bráni mu v stykoch s dieťaťom.

12. Každý prípad prerušenia spolužitia rodičov mal. dieťaťa, ktorý je spojený s vymanením maloletého z osobnej starostlivosti jedného z rodičov je dôvodom prakticky bezodkladnej potreby upravenia rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Takáto úprava však musí mať svoje opodstatnenie (porov. ÚS 586/2014). Je potrebné zdôrazniť, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného pôsobenia. Posúdenie najlepšieho záujmu mal. dieťaťa je však otázkou právnou nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z článku 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných vzťahov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení v konaní starostlivosti súdu o maloletých je úprava práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať maloletého do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti, prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere alebo ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery mal. dieťaťa (§ 325 ods. 1 CSP). Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť na ochranu práv mal. detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom nariadeného neodkladného oparenia vo veciach mal. detí je poskytnutie preventívnej ochrany, ich práv a záujmov ešte pred ich porušením či ohrozením. Z charakteru neodkladného oparenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup určený pre dokazovanie. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchlá úprava jestvujúcich pomerov, ktoré ako vyplýva zo samotného pojmu neznesú ďalší odklad. Musí ísť o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k poškodeniu oprávnených záujmov mal. dieťaťa. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je predovšetkým v záujme mal. dieťaťa upraviť stretávanie sa s otcom.

14. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že aj keď spolu nežijú, rodičovské práva a povinnosti majú obaja. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú okrem správy majetku mal. dieťaťa a jeho zastupovania aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa (§ 28 Zákona o rodine). Pokiaľ teda súd neobmedzí alebo nepozastaví výkon rodičovských práv jednému z rodičov, druhý rodič si nemôže uzurpovať výkon rodičovských práv len pre seba.

15. Keďže v tomto prípade matka maloletého bez súdneho rozhodnutia, ako aj napriek mimosúdnej dohode s otcom, obmedzila styk maloletého s otcom, prvostupňový súd správne rozhodol o tom, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné.

16. Pri posúdení určenia rozsahu oprávnenia stretávať sa otca s maloletým synom odvolací súd vychádzal z toho, že nie je viazaný odvolacím návrhom. Ďalej vychádzal z toho, že otec aj maloletý syn majú k sebe blízky vzťah, syn je na otca zvyknutý. Súdom určený rozsah styku v podstate kopíruje návrh matky vo veci samej, je súladný s ich mimosúdnou dohodou z marca 2020 a je zohľadnená aj tá skutočnosť, že od podania návrhu uplynul 1 rok a maloletý je už vo veku, keď nemá problém byť s otcom

celý deň. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie čo sa týka rozsahu úpravy styku ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zároveň rozhodol, že styk otca s maloletým sa bude realizovať v prítomnosti matky. Tým v podstate obmedzil styk otca s maloletým. Obmedziť styk rodiča s dieťaťom môže súd podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine iba v odôvodnených prípadoch, ak je to v záujme zdravého vývoja dieťaťa potrebné. Súd prvej inštancie rozhodol o obmedzení styku otca s maloletým synom len na základe ústnej výpovede matky v rozvodovom konaní. Otec jej výpoveď poprel, matka svoje tvrdenia ničím nepreukázala.

18. Obmedzenie styku rodiča s mal. dieťaťom v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine prichádza do úvahy vtedy, keď súd zistí, že toto opatrenie je v záujme dieťaťa nevyhnutné, t.j. nielen z hľadiska ohrozenia jeho fyzického či psychického zdravia, ale aj z hľadiska ohrozenia jeho mravného vývoja alebo z hľadiska nevhodného životného príkladu rodiča pre mal. dieťa so zreteľom na spôsob života, ktorý rodič vedie, prípadne z hľadiska iného zásadného negatívneho vplyvu nepriaznivo pôsobiaceho na vývoj mal. dieťaťa. V spise sa však žiaden dôkaz okrem výpovede matky, ktorú však otec poprel nenachádza, resp. nebol predložený taký dôkaz, ktorý by preukazoval, že styk otca s maloletým by ohrozil fyzické alebo psychické zdravie maloletého a nebolo ani preukázané, že by spôsob života, ktorý otec vedie akýmkoľvek spôsobom negatívne vplýval na maloletého. Ďalej pri posudzovaní realizácie styku odvolací súd bral do úvahy tú skutočnosť, že vzťahy medzi samotnými rodičmi sú v súčasnej dobe napäté. Samotná matka v odvolaní uviedla, že sa otca bojí, má z neho strach. Keď sú spolu, vznikajú medzi nimi konflikty, pričom práve takéto prostredie nepovažuje odvolací súd za vhodné pre výchovu maloletého dieťaťa.

19. Preto z dôvodu, že rodičia maloletého nevedia spolu korektne vychádzať, ako aj z dôvodu, že matka nepreukázala, že by styk otca s dieťaťom mal ohrozovať záujem maloletého, odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie, čo do spôsobu realizácie styku tak, že styk otca s maloletým bude prebiehať bez prítomnosti matky.

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).